

prima instanță: S. Papuha

instanța de apel: L. Popova, M. Moraru, A. Panov

DECIZIE

01 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas, Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de către Vdovicenco Tatiana,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM OMF "Microinvest"
SRL împotriva Tatiane Vdovicenco, intervenient accesoriu "Val-Ghimbir" SRL
cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă și acțiunea reconvențională depusă de
Tatiana Vdovicenco împotriva ÎM OMF "Microinvest" SRL, intervenient
accesoriu "Val-Ghimbir" SRL cu privire la rezilierea contractului de ipotecă,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, prin
care apelul declarat de Vdovicenco Tatiana a fost restituit, din motivul neachitării
taxei de stat.

c o n s t a t ă

La data de 19 martie 2013 ÎM OMF „Microinvest” SRL s-a adresat cu cerere
de chemare în judecată împotriva Tatiane Vdovicenco privind transmiterea în
posesie a ipotecii și încasarea cheltuielilor de judecată.

Întru argumentarea cerințelor sale a relatat că, la data de 28 august 2008 a
încheiat cu "Val-Ghimbir" SRL contractul de împrumut cu destinație specială cu
dobîndă nr. CHLM-35.08, iar în baza contractului menționat "Val-Ghimbir" SRL a
primit un împrumut sub formă de mijloace bănești, în sumă de 2 400 000 lei, cu o
dobîndă de 26,5 % anual, pentru un termen de 84 luni.

În scopul garantării restituirii împrumutului, plății dobînzii și altor sume
aferente împrumutului, la data de 19 septembrie 2008 a fost încheiat contractul de
ipotecă înregistrat cu nr. 28432 cu Vdovicenco Tatiana, conform căruia a fost
ipotecat bunul imobil: apartamentul nr.2, cu suprafața totală 32,10 m.p., inclusiv
suprafața locativă de 14,90 m.p., compus din 1 (una) odăi, nr. cadastral

0100404.153.01.002, situat în mun. Chișinău, str. Iazului, nr. 7, bl. 3, preț de ipotecă fiind de 375 000 lei.

A menționat, că în perioada de până la înaintarea prezentei cereri, ”Val-Ghimbir” SRL nu a respectat graficul de rambursare, a înregistrat datorii la tranșele împrumutului și dobânda aferentă, fiind înștiințat prin telefon și în scris, prin scrisori cu aviz recomandat, care însă au rămas fără răspuns.

A indicat că, întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă a solicitat transmiterea benevolă de către Vdovicenco Tatiana a bunului ipotecat, în scopul vânzării lui, în condițiile legii și achitării datoriei, însă Vdovicenco Tatiana a refuzat transmiterea benevolă a ipotecii, fapt care a determinat de a înainta prezenta acțiune.

La data de 17 octombrie 2013 Tatiana Vdovicenco a depus acțiune reconvențională, prin care a solicitat rezilierea contractului de ipotecă din 19 septembrie 2011 încheiat între ÎM OMF „Microinvest” SRL (creditor ipotecar), SRL „Val-Ghimbir” și Vdovicenco Tatiana (debitori ipotecari), declararea nulă a dobânzii stabilită prin contractul de împrumut cu destinație specială cu dobândă nr. CHLM-35.08 în partea ce depășește rata de refinanțare a BNM, includerea sumei achitate în contul împrumutului și excluderea penalităților ca obligație garantată prin obiectul contractului de ipotecă și anume, a apartamentului cu nr. cadastral 0100404.153.01.002, calculat în perioada noiembrie 2011 până în prezent.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 iunie 2014 cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM OMF „Microinvest” SRL a fost admisă integral. S-a dispus transmiterea în posesiunea ÎM OMF „Microinvest” SRL a bunului ipotecat, și anume apartamentul nr.2, cu suprafața totală 32,10 m.p., inclusiv suprafața locativă de 14,90 m.p., compus din 1 (una) odăi, nr. cadastral 0100404.153.01.002, situat în mun. Chișinău, str. Iazului, nr.7, bl.3, preț de ipotecă fiind de 375 000 lei, situat în mun. Chișinău, sectorul Râșcani, str. iazului nr.7 bl.3, în scopul vânzării lui. S-a încasat din contul Tatiane Vdovicenco în beneficiul IM OMF „Microinvest” SRL cheltuielile legate de achitarea taxei de stat la înaintarea acțiunii în sumă de 1 875 lei.

Cererea reconvențională depusă de Vdovicenco Tatiana împotriva ÎM OMF ”Microinvest” SRL, intervenient accesoriu ”Val-Ghimbir” SRL cu privire la rezilierea contractului de ipotecă, a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul Tatiane Vdovicenco în beneficiul statului taxa de stat la înaintarea acțiunii reconvenționale în sumă de 1 685 lei (f.d.114-116).

La data de 29 iulie 2014, ne fiind de acord cu hotărîrea instanței de fond, Tatiana Vdovicenco, prin intermediul avocatului Ana Nani, împuternicită prin mandat avocațial seria MA nr.0432122 din 23 ianuarie 2014 (f.d.99) a depus cerere de apel nemotivată, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei hotărîri noi prin care cererea reconvențională să fie admisă integral, iar cererea inițială să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.118).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2014, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Tatiana Vdovenco, prin intermediul avocatului Ana Nani, a fost acordat apelantei și reprezentantului său, termen pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat pînă la data de 12 decembrie 2014, cu stabilirea examinării cauzei pentru data de 17 decembrie 2014 ora 10 00. S-a explicat apelantei și reprezentantului său că pentru neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d.122-122 verso).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, apelul declarat de Tatiana Vdovenco a fost restituit, din motivul neachitării taxei de stat (f.d.134-136).

La 13 februarie 2015 Tatiana Vdovenco a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel prin care a restituit cererea de apel din 17 decembrie 2014, solicitînd repunerea în termen, admiterea recursului, casarea încheierii recurate, restituind pricina spre rejudecare.

Recurenta în motivarea recursului a invocat ilegalitatea încheierii recurate, făcînd referire asupra dreptului oricărei persoane de acces la justiție; a menționat că a fost în imposibilitate de a achita taxa de stat, deoarece prin încheierea de a nu da curs cererii din 10 noiembrie 2014, instanța de apel a solicitat doar depunerea apelului motivat, fapt care a fost îndeplinit de către Vdovenco Tatiana. Cerința cu privire la achitarea taxei de stat și mărimea acesteia nu a fost menționată în încheiere. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău prin efect extensiv a aplicat la restituirea cererii și alte cerințe ce nu i-au fost puse în sarcina recurentei.

Cu încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014 a făcut cunoștință la data de 28 ianuarie 2015, considerînd a fi depusă în termen.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform scrisorii de înștiințare anexată la materialele dosarului rezultă că, copia încheierii instanței de apel din 17 decembrie 2014 a fost expediată în adresa participanților la 24 decembrie 2014 (f.d.137), însă nu există dovadă de înștiințare legală, motiv pentru care instanța de recurs consideră că recurenta, declarînd recursul la data de 13 februarie 2015, s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din 17 decembrie 2014 din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă, că la 29 iulie 2014, Tatiana Vdovicenco, prin intermediul avocatului Ana Nani, împuternicită prin mandat avocațial seria MA nr.0432122 din 23 ianuarie 2014 (f.d.99) a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea reconvențională să fie admisă integral, iar cererea inițială să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.118).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2014, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Tatiana Vdovicenco, prin intermediul avocatului Ana Nani, a fost acordat apelantei și reprezentantului său, termen pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat pînă la data de 12 decembrie 2014, cu stabilirea examinării cauzei pentru data de 17 decembrie 2014 ora 10 00. S-a explicat apelantei și reprezentantului său că, pentru neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită (f.d.122-122 verso).

Copia încheierii din 10 noiembrie 2014 de a nu da curs cererii, a fost expediată recurenteii la 14 noiembrie 2014, recepționată de aceasta la 17 noiembrie 2014, conform avizului de recepție anexată la materialele dosarului (f.d.123).

La data de 10 decembrie 2014 apelanta Vdovicenco Tatiana a depus apel motivat (f.d.125-131).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014, apelul declarat de Tatiana Vdovicenco a fost restituit, din motivul neachitării taxei de stat (f.d.134-136).

În conformitate cu art. 368 al. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 al. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Recurenta Vdovicenco Tatiana nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel dispuse prin încheierea din 10 noiembrie 2014, prezentînd doar cererea de apel motivată, însă nu a anexat dovada de plată a taxei de stat, astfel, la 17 decembrie 2014 Curtea de Apel Chișinău corect a dispus restituirea apelului Tatiane Vdovicenco.

Alegațiile recurenteii precum că, a fost în imposibilitate de a achita taxa de stat, pe motiv că cerința cu privire la achitarea taxei de stat și mărimea acesteia nu a fost menționată în încheiere, Colegiul le respinge ca fiind nefondate, fiind pur declarative, or, prin încheierea Curții de Apel Chișinău de a nu da curs cererii din 10 noiembrie 2014, instanța s-a expus clar, atît în partea motivatoare, cît și în

dispozitivul încheierii, atât asupra necesității prezentării apelului motivat, a dovezii de plată, precum și asupra cuantumului taxei de stat (75% din taxa de stat stabilită pentru instanța de fond), fiind acordat termen suficient și rezonabil pînă la data de 12 decembrie 2014 pentru înlăturarea neajunsurilor din cerere.

Conform ștampilei oficiului poștal, la data de 10 decembrie 2014 apelanta Vdovicensco Tatiana a depus apel motivat (f.d.125-131).

De asemenea, conform mențiunilor din procesul-verbal al ședinței de judecată din 17 decembrie 2014 (f.d.132) se atestă că recurenta Vdovicensco Tatiana, fiind înștiințată legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.123).

Colegiul reține, că la depunerea cererii de apel justițiabilii se bucură de mai multe posibilități de a fi înlăturată restricția privind achitarea taxei de stat și anume pot solicita, amînarea taxei de stat, eșalonarea plății taxei de stat, precum și scutirea totală sau parțială de la plata taxei de stat, fiind obligați să prezinte dovada imposibilității achitării acestora.

Recurenta Vdovicensco Tatiana asemenea cerințe nu a înaintat.

Mai mult ca atât, conform încheierilor Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 19 noiembrie 2013, Vdovicensco Tatiana a beneficiat de posibilitățile acordate de lege la depunerea cererii reconvenționale, fiind admise demersurile reprezentantului său, prin care a fost scutită parțial de la achitarea taxei de stat în mărime de 5000 lei, precum și de amînare a taxei de stat pînă la data de 24 ianuarie 2014 ora 09 00 (f.d.97-98).

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

În astfel de circumstanțe și avînd în vedere faptul că, odată cu expirarea termenului stabilit de instanță, recurenta/apelanta nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2014, ne prezentînd dovada achitării taxei de stat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel corect a dispus restituirea apelului declarat de către Vdovicensco Tatiana, prin încheierea sa din 17 decembrie 2014, în baza art. 369 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă.

Sub acest aspect justificat, prin prisma art.10 Codul de procedură civilă, recurenta/apelantă este ținută să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6 §1 din CEDO, astfel Curtea a reiterat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul

respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (*speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009*).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în mod repetat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (*speța Piętka c. Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Vdovicenco Tatiana.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a ÎM OMF "Microinvest" SRL împotriva Tatiane Vdovicenco, intervenient accesoriu "Val-Ghimbir" SRL cu privire la exercitarea dreptului de ipotecă și acțiunea reconvențională depusă de Tatiana Vdovicenco împotriva ÎM OMF "Microinvest" SRL, intervenient accesoriu "Val-Ghimbir" SRL cu privire la rezilierea contractului de ipotecă.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari